GUIA DOCENT DE CENTRES ISEACV
GUÍA DOCENTE DE CENTROS ISEACV

Curs /*Curso*
2026-2027

1	**Dades d'identificació de l'assignatura** *Datos de identificación de la asignatura*				
Nom de l'assignatura *Nombre de la asignatura*	**Psicopedagogía I** ***Psicopedagogia I***				
Crèdits ECTS *Créditos ECTS*	**6**	Curs *Curso*	1º	Semestre *Semestre*	ANUAL
Tipus de formació *Tipo de formación* bàsica, específica, optativa *básica, específica, optativa*	OE	Idioma/es en que s'imparteix l'assignatura *Idioma/s en que se imparte la asignatura*			CAS/VAL
Matèria *Materia*	*Fundamentos de Pedagogía* Fonaments de Pedagogia				
Títol Superior *Título Superior*	MÚSICA				
Especialitat *Especialidad*	Pedagogía Pedagogia				
Centre *Centro*	CSMA				
Departament *Departamento*	Musicología y Pedagogía *Musicologia i Pedagogia*				
Professorat *Profesorado*	Jose Personat Remolar				
e-mail *e-mail*	j.personatremolar@iseacv.gva.es				

1.1 Objectius generals i contribució de l'assignatura al perfil professional de la titulació
Objetivos generales y contribución de la asignatura al perfil profesional de la titulación

Según la orden 24/2011, la asignatura de Psicopedagogía, pretende dotar del conocimiento necesario para la labor docente de los titulados en pedagogía. En ese sentido se estudia el desarrollo humano especialmente desde el nacimiento hasta la edad adulta; abordando tanto los aspectos físico, personal, social, cognitivo o emocional. La relación entre psicología y pedagogía, será el elemento nuclear del aprendizaje y su aplicación concreta. De igual modo, la disciplina se interesa en comprender los mecanismos que intervienen y capacitan para el ejercicio de la música en sus distintas vertientes, interpretativas, pedagógica, investigadora y creativa. El conocimiento de las principales teorías, métodos y técnicas de las ciencias psicopedagógicas así como su aplicación concreta en la labor docente.
De igual modo se buscará desarrollar el espíritu crítico, interpersonal, intrapersonal y creativo, utilizando las innovaciones metodológicas más recientes en su campo, así como, la integración de las tecnologías de la información y comunicación.

En este sentido serán los objetivos generales:

Desarrollar habilidades en el campo de la intervención psicopedagógica, aplicando un espíritu crítico y creativo para la elaboración de materiales y proyectos; utilizando las propuestas metodológicas más innovadoras e integrando los últimos avances en las tecnologías de la

información y la comunicación digital.

Liderar e integrarse en grupos de trabajo siendo capaz de orientar y gestionar el intercambio de ideas de manera eficiente, valorando crítica y creativamente las aportaciones propias y las de las/los compañeras/os.

Aplicar las últimas investigaciones científicas como también, los últimos avances tecnológicos que favorezcan la resolución eficiente de las dificultades de aprendizaje y atiendan a la diversidad del alumnado.

Ser capaz de comunicar, de manera escrita y oral, utilizando para ello un lenguaje propio de la ciencia psicopedagógica, con claridad y precisión.

Segons l'ordre 24/2011, l'assignatura de Psicopedagogia, pretén dotar del coneixement necessari per a la labor docent dels titulats en pedagogia. En aqueix sentit s'estudia el desenvolupament humà especialment des del naixement fins a l'edat adulta; abordant tant els aspectes físic, personal, social, cognitiu o emocional. La relació entre psicologia i pedagogia, serà l'element nuclear de l'aprenentatge i la seua aplicació concreta. D'igual manera, la disciplina s'interessa a comprendre els mecanismes que intervenen i capaciten per a l'exercici de la música en els seus diferents vessants, interpretatives, pedagògica, investigadora i creativa. El coneixement de les principals teories, mètodes i tècniques de les ciències psicopedagògiques així com la seua aplicació concreta en la labor docent.
D'igual manera es buscarà desenvolupar l'esperit crític, interpersonal, intrapersonal i creatiu, utilitzant les innovacions metodològiques més recents en el seu camp, així com, la integració de les tecnologies de la informació i comunicació.

En aquest sentit seran els objectius generals:

Desenvolupar habilitats en el camp de la intervenció psicopedagògica, aplicant un esperit crític i creatiu per a l'elaboració de materials i projectes; utilitzant les propostes metodològiques més innovadores i integrant els últims avanços en les tecnologies de la informació i la comunicació digital.

Liderar i integrar-se en grups de treball sent capaç d'orientar i gestionar l'intercanvi d'idees de manera eficient, valorant crítica i creativament les aportacions pròpies i les de les/els companyes/us.

Aplicar les últimes investigacions científiques com també, els últims avanços tecnològics que afavorisquen la resolució eficient de les dificultats d'aprenentatge i atenguen la diversitat de l'alumnat.

Ser capaç de comunicar, de manera escrita i oral, utilitzant per a això un llenguatge propi de la ciència psicopedagògica, amb claredat i precisió.

1.2 Coneixements previs
Conocimientos previos

Requisits previs, mínims o necessaris per a cursar l'assignatura. Coneixements recomanats i/o relació amb altres assignatures de la mateixa titulació
Requisitos previos, mínimos o necesarios para cursar la asignatura. Conocimientos recomendados y/o relación con otras asignaturas de la misma titulación

Dominio de los recursos tecnológicos de información y comunicación y saber utilizar la red como fuente de investigación.

Comprensión lectora, expresión oral y escrita que permita comunicar ideas de manera eficiente.

Capacidad crítica y creativa para el análisis y la producción de proyectos didácticos.

Domini dels recursos tecnològics d'informació i comunicació i saber utilitzar la xarxa com a font d'investigació.

Comprensió lectora, expressió oral i escrita que permeta comunicar idees de manera eficient.

Capacitat crítica i creativa per a l'anàlisi i la producció de projectes didàctics.

2 Competències de l'assignatura
Competencias de la asignatura

Les competències venen establides en els plans d'estudis publicats en la corresponent orde de 2 de novembre de 2011. Es convenient detallar el grau de contribució de l'assignatura a l'adquisició i desenvolupament de cada competència (molt, prou, un poc, poc)
Las competencias vienen establecidas en los planes de estudios publicados en la correspondiente orden de 2 de noviembre de 2011. Es conveniente detallar el grado de contribución de la asignatura a la adquisición y desarrollo de cada competencia (mucho, bastante, algo, poco)

CT4. Utilizar eficientemente las tecnologías de la información y la comunicación. (bastante)
CT8. Desarrollar razonada y críticamente ideas y argumentos. (mucho)
CG5. Conocer los recursos tecnológicos propios de su campo de actividad y sus aplicaciones en la música preparándose para asimilar las novedades que se produzcan en el. (bastante)
CG18. Comunicar de forma escrita y verbal el contenido y los objetivos de su actividad profesional a personas especializadas, con uso adecuado del vocabulario técnico y general. (bastante)
CG25. Conocer y ser capaz de utilizar metodologías de estudio e investigación que le capaciten para el continuo desarrollo e innovación de su actividad musical a lo largo de su carrera. (mucho)
CE2. Elaborar, seleccionar, aplicar y evaluar actividades, materiales y recursos de enseñanza/aprendizaje musicales en función de las demandas de cada contexto educativo, siendo versátil en el dominio de los instrumentos y otros recursos musicales y aplicando de forma funcional las nuevas tecnologías. (mucho)
CE8. Implicarse activamente en proyectos educativo-musicales a través del trabajo cooperativo y asumir la responsabilidad de desarrollar la profesión educativa musical como tarea colectiva. (algo)
CE9. Diseñar y llevar a cabo procesos sistemáticos de evaluación educativa sobre alumnos, profesores, programas e instituciones y basar en sus resultados la planificación de la mejora educativa. (bastante)

CT4. Utilitzar eficientment les tecnologies de la informació i la comunicació. (bastant)
CT8. Desenvolupar raonada i críticament idees i arguments. (molt)
CG5. Conéixer els recursos tecnològics propis del seu camp d'activitat i les seues aplicacions en la música preparant-se per a assimilar les novetats que es produïsquen en el. (bastant)
CG18. Comunicar de manera escrita i verbal el contingut i els objectius de la seua activitat professional a persones especialitzades, amb ús adequat del vocabulari tècnic i general. (bastant)
CG25. Conéixer i ser capaç d'utilitzar metodologies d'estudi i investigació que li capaciten per al continu desenvolupament i innovació de la seua activitat musical al llarg de la seua carrera. (molt)
CE2. Elaborar, seleccionar, aplicar i avaluar activitats, materials i recursos d'ensenyament/aprenentatge musicals en funció de les demandes de cada context educatiu, sent versàtil en el domini dels instruments i altres recursos musicals i aplicant de manera funcional les noves tecnologies. (molt)
CE8. Implicar-se activament en projectes educatiu-musicals a través del treball cooperatiu i assumir la responsabilitat de desenvolupar la professió educativa musical com a tasca col·lectiva. (alguna cosa)
CE9. Dissenyar i dur a terme processos sistemàtics d'avaluació educativa sobre alumnes, professors, programes i institucions i basar en els seus resultats la planificació de la millora educativa. (bastant)

3 Resultats d'aprenentatge
Resultados de aprendizaje

RESULTATS D'APRENENTATGE *RESULTADOS DE APRENDIZAJE*	COMPETÈNCIES RELACIONADES *COMPETENCIAS RELACIONADAS*
R1. Mostrar habilidades en el campo de la intervención psicopedagógica, aplicando un espíritu crítico y creativo para la elaboración de materiales y proyectos; utilizando las propuestas metodológicas más innovadoras e integrando los últimos avances en las tecnologías de la información y la comunicación digital. *R1. Mostrar habilitats en el camp de la intervenció psicopedagògica, aplicant un esperit crític i creatiu per a l'elaboració de materials i projectes; utilitzant les propostes metodològiques més innovadores i integrant els últims avanços en les tecnologies de la informació i la comunicació digital.*	CT4,CT8,CG5,CG18,CG25,CE2,CE8,CE9

R2. Ser capaz de integrarse en grupos de trabajo, gestionando el intercambio de ideas de manera eficiente, valorando crítica y creativamente las aportaciones propias y las de las/los compañeras/os. *R2. Ser capaç d'integrar-se en grups de treball, gestionant l'intercanvi d'idees de manera eficient, valorant crítica i creativament les aportacions pròpies i les de les/els companyes/us.*	CG5,CG18,CG25,CE8,CE9
R3. Conocer, analizar y Aplicar las últimas investigaciones científicas psicopedagógicas como también, los últimos avances tecnológicos que favorezcan la resolución eficiente de las dificultades de aprendizaje y atiendan a la diversidad del alumnado. *R3. Conéixer, analitzar i Aplicar les últimes investigacions científiques psicopedagògiques com també, els últims avanços tecnològics que afavorisquen la resolució eficient de les dificultats*	CT4,CG5,CE2,CE8,CE9
R4. Ser capaz de comunicar, de manera escrita y oral, utilizando para ello un lenguaje propio de la ciencia psicopedagógica, con claridad y precisión. *R4. Ser capaç de comunicar, de manera escrita i oral, utilitzant per a això un llenguatge propi de la ciència psicopedagògica, amb claredat i precisió.*	CT8,CG5,CG18,CE9
R5. Mostrar solvencia en la adquisición de capacidades de aprendizaje autorregulado, la evaluación y la metacognición. *R5. Mostrar solvència en l'adquisició de capacitats d'aprenentatge autoregulat, l'avaluació i la metacognició.*	CT8,CG5,CG25,CE2,CE9

Nota important: Les competències estan expressades en un sentit genèric pel que és necessari incloure en la guia docent els resultats d'aprenentatge. Aquests resultats constitueixen una concreció d'una o diverses competències, fent explícit el grau de domini o acompliment que ha d'adquirir l'alumnat i contenen en la seua formulació el criteri amb el qual van a ser avaluades. Els resultats d'aprenentatge evidencien allò que l'alumnat serà capaç de demostrar en finalitzar l'assignatura o matèria i reflecteixen, així mateix, el grau d'adquisició de la competència o conjunt de competències.

Nota importante: Las competencias están expresadas en un sentido genérico por lo que es necesario incluir en la guía docente los resultados de aprendizaje. Estos resultados constituyen una concreción de una o varias competencias, haciendo explícito el grado de dominio o desempeño que debe adquirir el alumnado y contienen en su formulación el criterio con el que van a ser evaluadas. Los resultados de aprendizaje evidencian aquello que el alumnado será capaz de demostrar al finalizar la asignatura o materia y reflejan, asimismo, el grado de adquisición de la competencia o conjunto de competencias.

4 Continguts de l'assignatura i organització temporal de l'aprenentatge
Contenidos de la asignatura y organización temporal del aprendizaje

Descripció per blocs de contingut, unitats didàctiques, temes,... *Descripción por bloques de contenido, unidades didácticas, temas,...*	Planificació temporal *Planificación temporal*
PARTE III La primera infancia Capítulo 8 La primera infancia: el desarrollo biosocial Capítulo 9 La primera infancia: el desarrollo cognitivo	5 Sesiones

Capítulo 10 La primera infancia: el desarrollo psicosocial PARTE IV Los años escolares Capítulo 11 Los años escolares: el desarrollo biosocial Capítulo 12 Los años escolares: el desarrollo cognitivo Capítulo 13 Los años escolares: el desarrollo psicosocial	5 sesiones
PARTE V La adolescencia Capítulo 14 La adolescencia: el desarrollo biosocial Capítulo 15 La adolescencia: el desarrollo cognitivo Capítulo 16 La adolescencia: el desarrollo psicosocial	5 Sesiones
Epílogo El adulto emergente	2 sesiones

5 Activitats formatives
Actividades formativas

5.1 Activitats de treball presencials
Actividades de trabajo presenciales

ACTIVITATS *ACTIVIDADES*	Metodologia d'ensenyança-aprenentatge *Metodología de enseñanza-aprendizaje*	Relació amb els Resultats d'Aprenentatge *Relación con los Resultados de Aprendizaje*	Volum treball (en nº hores o ECTS) *Volumen trabajo (en nº horas o ECTS)*
Classe presencial *Clase presencial*	Exposició de continguts per part del profesor o en seminaris, anàlisi de competències, explicació i demostració de capacitats, habilitats i coneixements en l'aula. *Exposición de contenidos por parte del profesor o en seminarios, análisis de competencias, explicación y demostración de capacidades, habilidades y conocimientos en el aula.*	R3	8
Classes pràctiques *Clases prácticas*	Sessions de treball en grup supervisades pel professor. Estudi de casos, projectes, tallers, problemes, estudi de camp, aula d'informàtica, laboratori, visites a exposicions/concerts/representacions/ audicions..., cerca de dades, biblioteques, en Internet, etc. Construcció significativa del coneixement a través de la interacció i activitat de l'alumne. *Sesiones de trabajo grupal en grupos supervisadas por el profesor. Estudio de casos, proyectos, talleres, problemas, estudio de campo, aula de informática, laboratorio, visitas a exposiciones/conciertos/ representaciones/audiciones…, búsqueda de datos, bibliotecas, en Internet, etc.* *Construcción significativa del conocimiento a través de la interacción y actividad del alumno.*	R2,R3,R4	35.25
Exposició treball en grup *Exposición trabajo en grupo*	Aplicació de coneixements interdisciplinaris. *Aplicación de conocimientos interdisciplinares.*	R4	6
Tutoria *Tutoría*	Atenció personalitzada i en grup reduït. Període d'instrucció i/o orientació realitzat per un tutor/a amb l'objectiu de revisar i discutir els materials i temes presentats en les classes, seminaris, talleres, lectures, realització de treballs, projectes, etc. *Atención personalizada y en pequeño grupo. Periodo de instrucción y/o orientación realizado por un tutor/a con el objetivo de revisar y discutir los materiales y temas presentados en las clases, seminarios, talleres, lecturas, realización de trabajos, proyectos, etc.*	R3,R4,R5	4
Avaluació *Evaluación*	Conjunt de proves (audicions, orals i/o escrites) empleades en l'avaluació inicial, formativa o additiva de l'alumne. *Conjunto de pruebas (audiciones, orales y/o escritas) empleadas en la evaluación inicial, formativa o aditiva del alumno.*	R1,R2,R3,R4,R5	3
		SUBTOTAL	56,25 horas

5.2 Activitats de treball autònom
Actividades de trabajo autónomo

ACTIVITATS *ACTIVIDADES*	Metodologia d'ensenyança-aprenentatge *Metodología de enseñanza-aprendizaje*	Relació amb els Resultats d'Aprenentatge *Relación con los Resultados de Aprendizaje*	Volum treball (en nº hores o ECTS) *Volumen trabajo (en nº horas o ECTS)*
Treball autònom *Trabajo autónomo*	Estudi de l'alumne/a: preparació i pràctica individual de lectures, textos, interpretacions, assajos, resolució de problemes, projectes, seminaris, tallers, treballs, memòries,... per a exposar, interpretar o entregar durant les classes teòriques, classes pràctiques i/o tutories de grup reduït. *Estudio del alumno/a: preparación y práctica individual de lecturas, textos, interpretaciones, ensayos, resolución de problemas, proyectos, seminarios, talleres, trabajos, memorias,… para exponer, interpretar o entregar durante las clases teóricas, clases prácticas y/o tutorías de pequeño grupo.*	R1,R3,R5	60
Estudi pràctic *Estudio práctico*	Preparació en grup de lectures, textos, interpretacions, assajos, resolució de problemes, projectes, seminaris, tallers, treballs, memòries,... per a exposar, interpretar o entregar durant les classes teòriques, classes pràctiques i/o tutories de grup reduït. *Preparación en grupo de lecturas, textos, interpretaciones, ensayos, resolución de problemas, proyectos, seminarios, talleres, trabajos, memorias,… para exponer, interpretar o entregar durante las clases teóricas, clases prácticas y/o tutorías de pequeño grupo.*	R1,R2,R3,R4	33,75
Activitats complementàries *Actividades complementarias*	Preparació i assistència a activitats complementàries com tallers, exposicions, concerts, representacions, congresos, conferències,... *Preparación y asistencia a actividades complementarias como talleres, exposiciones, conciertos, representaciones, congresos, conferencias,…*	R3,R4	
		SUBTOTAL	93.75 horas

TOTAL	150

6 Sistema d'avaluació i qualificació
Sistema de evaluación y calificación

6.1 Instruments d'avaluació
Instrumentos de evaluación

Proves escrites (proves objectives, de desenvolupament, mapes conceptuals,…), exposició oral, treballs dirigits, projectes, tallers, estudis de cas, cuaderns d'observació, portafolio,…
Pruebas escritas (pruebas objetivas, de desarrollo, mapas conceptuales,…), exposición oral, trabajos dirigidos, proyectos, talleres, estudios de caso, cuadernos de observación, portafolio,…

INSTRUMENT D'AVALUACIÓ *INSTRUMENTO DE EVALUACIÓN*	Resultats d'Aprenentatge avaluats Resultados de Aprendizaje evaluados	Percentatge atorgat (%) *Porcentaje otorgado (%)*
2 Exámenes escritos *2 Exàmens escrits*	R1,R3,R5	100
Trabajos y proyectos *Exposiciones orales* *Participación, motivación* *Treballs i projectes* *Exposicions orals* *Participació, motivació*	R1,R2,R3,R4	20 (extra)

6.2 Criteris d'avaluació i dates d'entrega
Criterios de evaluación y fechas de entrega

- Asistencia a las Clases:

Como en todas las asignaturas del Grado, **la presencialidad es obligatoria**. El alumnado que falte, sin justificar a 6 o más clases, perderá la evaluación continua de la asignatura. Solamente se entenderá falta justificada, las debidas a problemas médicos, exámenes oficiales y pruebas de orquesta, siempre que se pruebe documentalmente, se notifique al profesor y a jefatura de estudios en los siete días posteriores a la ausencia en clase. El Justificante debe ser un documento oficial, firmado y con cuño de la entidad o centro, y en dicho documento no deben constar aspectos personales del alumno que vulneren la debida protección de datos. De igual manera y de modo excepcional, se podrá justificar por eventos sobrevenidos que serán valorados por el profesor y/o el jefe de estudios. En todos los casos el alumnado deberá notificar su ausencia a jefatura de estudios, además de al profesor de la asignatura para que determine lo que corresponda en cada caso.

El profesor pasará lista cada clase y notificará al alumnado y a jefatura de estudio la falta de asistencia a clase.

- Convocatorias:

Puesto que el "no presentado" en la evaluación final corre convocatorias, se recuerda la conveniencia de valorar la posibilidad o imposibilidad de cursar la asignatura con mucho tiempo de antelación pudiendo solicitar en dicho caso, la baja de la misma de acuerdo con lo que fije la jefatura de curso. Se recomienda contactar con jefatura de estudios para su valoración.
Cuando se pierda la evaluación continua, deberá seguirse para su evaluación lo que se indica más abajo sobre la perdida de evaluación continua. En todo caso el alumnado con perdida de evaluación continua deberá presentarse al examen final global en la semana de exámenes del mes de junio. En dicho examen escrito se evaluará los conocimientos de la totalidad de la materia.

- Evaluación de la asignatura:

La evaluación será continua, excepto para el alumnado que pierda dicha evaluación.
Para la evaluación de la asignatura se tendrá en cuenta los dos exámenes que se realizan durante el curso. De igual modo, al alumnado que superen los dos exámenes se les valorará la participación y la realización de las actividades propuestas en clase; exposición oral de trabajos, resolución de supuestos prácticos y problemas. Dichas actividades realizadas en el aula podrán incrementar hasta en 2 puntos la puntuación final de la asignatura. Queda prohibido el uso de la IA para la realización de cualquier actividad propuesta excepto en el caso de ser autorizada, de modo limitado y explícitamente por el profesor.

- Exámenes: Se realizarán dos exámenes durante el curso. Uno en cada semestre.
Los exámenes de cada semestre se realizarán durante el periodo de exámenes que fija el calendario escolar del ISEACV.
Los exámenes escritos se realizarán únicamente con bolígrafo azul sobre folios blancos que suministrará el profesor.
El profesor indicará, con antelación, el día exacto para la realización de dichos exámenes.
Para superar la asignatura será requisito indispensable la superación de los dos exámenes.
Cada examen será puntuado de 0 a 10 debiendo obtener en cada examen una puntuación igual o superior a 5 para superarlo.
El alumnado que no supere alguno de los dos exámenes en primera convocatoria deberá realizar su recuperación en la segunda convocatoria.
En el supuesto que el alumnado no supere alguno o los dos exámenes ni en primera ni en segunda convocatoria, deberá realizar el examen final, global, de la totalidad de la materia que integra la asignatura.
La calificación de los exámenes de la asignatura será la media obtenida por los dos exámenes superados ambos con un 5 o mayor puntuación.

El alumnado no podrá introducir en el aula de examen ningún elemento digital ni material, quedando prohibido el uso de cualquier dispositivo de IA.
No se permitirá entrar en el aula con teléfono, Tablet, ordenador, reloj, libros, bolígrafos, carteras, carpetas, instrumento…. El material necesario para la realización del examen será proporcionado por el profesor y solamente incluirá un bolígrafo y folios para su elaboración escrita. La indicación del tiempo la determinará el profesor o profesores que controlen el examen. El alumnado deberá traer únicamente el DNI

Cualquier intento de copia, plagio o fraude en el examen supondrá la calificación de cero en la asignatura y la notificación inmediata a jefatura de estudios de los hechos para que establezca las medidas y sanciones pertinentes de acuerdo con la normativa vigente.

- Participación y Actividades en el aula:

El alumnado deberá realizar las tareas propuestas y presentarlas en clase cuando indique el profesor para poder ser evaluado. Si no realiza dichas actividades su calificación final se corresponderá íntegramente con la nota obtenida en los exámenes escritos.
Los exámenes escritos: el profesor secuenciará la materia completa que se incluye en los contenidos y se corresponde con la bibliografía básica en dos partes para el primer y segundo examen.

- Calificación de los exámenes y de la asignatura:

La calificación de los exámenes de la asignatura será la media aritmética obtenida por los dos exámenes siempre que se obtenga una calificación de 5 o superior.
Será requisito indispensable para la superación de la asignatura, haber aprobado los dos exámenes con una puntuación igual o superior a 5.
La Calificación final de la asignatura se corresponderá con la nota media de los dos exámenes,

superados ambos con una nota igual o superior a 5, más los puntos extra (como máximo 2) que podrá otorgar el profesor por la participación y desarrollo en clase de las actividades propuestas durante el curso.

- Contenido de los exámenes para alumnado con evaluación continua:

En las clases se desarrollará el programa de manera libre, aplicando distintas metodologías de innovación y también, el sistema más convencional de estudio a través de los materiales de la asignatura. Se asumirá que el alumnado posee los conocimientos propios de los cursos anteriores del grado profesional y superior de música, así como, del nivel de estudios del bachillerato. De esta manera los contenidos podrá relacionarse con otros que forman parte de los saberes exigibles al alumnado.
Cualquier carencia de conocimientos esenciales para el desarrollo de la asignatura y que se presupone anteriores a la misma, deberá ser subsanada por parte del alumnado. En este sentido todos los contenidos derivables del lenguaje musical, entre otros, se asume como perfectamente asimilado.
Con independencia de las actividades trabajadas en el aula, los contenidos de la asignatura deberán interiorizarse con precisión y claridad por parte del alumnado, para poder ser aplicados en la resolución de las distintas actividades, problemas, supuestos prácticos y exámenes. Por tanto, el estudio personal de los libros que forman la bibliografía de la asignatura es insustituible. El alumnado deberá demostrar un nivel de comprensión lectora, exposición oral y escrita, resolución de problemas así como de madurez personal e intelectual propio de unos estudios superiores como son los de Pedagogía.

El alumnado deberá obtener los libros y materiales de la bibliografía que se trabajarán en clase y disponerlos en formato libro o papel impreso, evitando el uso innecesario de las pantallas como norma general. De igual modo, la toma de apuntes o el trabajo personal será preferentemente escrito en papel. Solo para los supuestos que indique el profesor se podrá usar en las actividades del aula las herramientas digitales y la IA (de modo limitado al uso indicado por el profesor).

- Sobre la **Matricula de Honor:** El alumnado que obtengan un 9 o mayor nota en la calificación final de la asignatura, podrán optar a la matrícula de honor, realizando una prueba extra sobre los contenidos de la materia. El profesor determinará los aspectos concretos de la realización de la prueba que se celebrará durante el mes de junio.

- Assistència a les Classes:

Com en totes les assignatures del Grau, la presencialitat és obligatòria. L'alumnat que falte, sense justificar a 6 o més classes, perdrà l'avaluació contínua de l'assignatura. Solament s'entendrà falta justificada, les degudes a problemes mèdics, exàmens oficials i proves d'orquestra, sempre que es prove documentalment, es notifique al professor i a direcció d'estudis en els tres dies posteriors a l'absència en classe. El Justificant ha de ser un document oficial, firmat i amb encuny de l'entitat o centre, i en este document no han de constar aspectes personals de l'alumne que vulneren la deguda protecció de dades. D'igual manera i de mode excepcional, es podrà justificar per esdeveniments sobrevinguts que seran valorats pel professor i/o el cap d'estudis. En tots els casos l'alumnat haurà de notificar la seua absència a direcció d'estudis, a més del professor de l'assignatura perquè determine el que corresponga en cada cas.

El professor passarà llista cada classe i notificarà a l'alumnat i a direcció d'estudi les absències.

- Convocatòries:

Com que el "no presentat" en l'avaluació final corre convocatòries, es recorda la conveniència de valorar la possibilitat o impossibilitat de cursar l'assignatura amb molt de temps d'antelació podent sol·licitar en este cas, la baixa de la mateixa d'acord amb el que fixe la direcció de curs. Es recomana contactar amb direcció d'estudis per a la seua valoració.
Quan es perda l'avaluació contínua, haurà de seguir-se per a la seua avaluació el que s'indica més a baix sobre la perduda d'avaluació contínua. En tot cas l'alumnat amb perduda d'avaluació contínua haurà de presentar-se a l'examen final global en la setmana d'exàmens del mes de juny. En este examen escrit s'avaluarà els coneixements de la totalitat de la matèria.

- Avaluació de l'assignatura:

L'avaluació serà contínua, excepte per a l'alumnat que perda esta avaluació.
Per a l'avaluació de l'assignatura es tindrà en compte els dos exàmens que es realitzen durant el curs. D'igual mode, a l'alumnat que superen els dos exàmens se'ls valorarà la participació i la realització de les activitats proposades en classe; exposició oral de treballs, resolució de supòsits pràctics i problemes. Estes activitats realitzades a l'aula podran incrementar fins a 2 punts la puntuació final de l'assignatura. Queda prohibit l'ús de la IA per a la realització de qualsevol activitat proposada excepte en el cas de ser autoritzada, de mode limitat i explícitament pel professor.

- Exàmens: Es realitzaran dos exàmens durant el curs. Un en cada semestre.
*Els exàmens de cada semestre es realitzaran durant el període d'exàmens que fixa el calendari escolar del *ISEACV.*
Els exàmens escrits es realitzaran únicament amb bolígraf blau sobre folis blancs que subministrarà el professe.
El professor indicarà, amb antelació, el dia exacte per a la realització d'estos exàmens.
Per a superar l'assignatura serà requisit indispensable la superació dels dos exàmens.
Cada examen serà puntuat de 0 a 10 havent d'obtindre en cada examen una puntuació igual o superior a 5 per a superar-lo.
L'alumnat que no supere algun dels dos exàmens en primera convocatòria haurà de realitzar la seua recuperació en la segona convocatòria.
En el supòsit que l'alumnat no supere algun o els dos exàmens ni en primera ni en segona convocatòria, haurà de realitzar l'examen final, global, de la totalitat de la matèria que integra l'assignatura.
La qualificació dels exàmens de l'assignatura serà la mitjana obtinguda pels dos exàmens superats els dos amb un 5 o major puntuació.

L'alumnat no podrà introduir a l'aula d'examen cap element digital ni material. Quedant prohibit l'ús de qualsevol dispositiu d'IA.
No es permetrà entrar a l'aula amb telèfon, Tauleta, ordinador, rellotge, llibres, bolígrafs, carteres, carpetes, instrument…. El material necessari per a la realització de l'examen serà proporcionat pel professor i solament inclourà un bolígraf i folis per a la seua elaboració escrita. La indicació del temps la determinarà el professor o professors que controlen l'examen. L'alumnat haurà de portar únicament el DNI

Qualsevol intent de còpia, plagi o frau en l'examen suposarà la qualificació de zero en l'assignatura i la notificació immediata a direcció d'estudis dels fets perquè establisca les mesures i sancions pertinents d'acord amb la normativa vigent.

- Participació i Activitats a l'aula:

L'alumnat haurà de fer les tasques proposades i presentar-les en classe quan indique el professor per a poder ser avaluat. Si no realitza estes activitats la seua qualificació final es correspondrà íntegrament amb la nota obtinguda en els exàmens escrits.
Els exàmens escrits: el professor seqüenciarà la matèria completa que s'inclou en els continguts i es correspon amb la bibliografia bàsica en dos parts que es corresponguen amb el primer i segon examen.

- Qualificació dels exàmens i de l'assignatura:

La qualificació dels exàmens de l'assignatura serà la mitjana aritmètica obtinguda pels dos exàmens sempre que s'obtinga una qualificació de 5 o superior.
Serà requisit indispensable per a la superació de l'assignatura, haver aprovat els dos exàmens amb una puntuació igual o superior a 5.
La Qualificació final de l'assignatura es correspondrà amb la nota mitjana dels dos exàmens, superats els dos amb una nota igual o superior a 5, més els punts extra (com a màxim 2) que podrà atorgar el professor per la participació i desenrotllament en classe de les activitats proposades durant el curs.

- Contingut dels exàmens per a alumnat amb avaluació contínua:

En les classes es desenrotllarà el programa de manera lliure, aplicant diferents metodologies d'innovació i també, el sistema més convencional d'estudi a través dels materials de l'assignatura. S'assumirà que l'alumnat posseïx els coneixements propis dels cursos anteriors del grau professional i superior de música, així com, del nivell d'estudis del batxillerat. D'esta manera els continguts podrà relacionar-se amb uns altres que formen part dels sabers exigibles a l'alumnat.
Qualsevol carència de coneixements essencials per al desenrotllament de l'assignatura i que es pressuposa anteriors a esta, haurà de ser esmenat per part de l'alumnat. En este sentit tots els continguts derivables del llenguatge musical, entre altres, s'assumix com perfectament assimilat.
Amb independència de les activitats treballades a l'aula, els continguts de l'assignatura hauran d'interioritzar-se amb precisió i claredat per art de l'alumnat, per a poder ser aplicats en la resolució de les diferents activitats, problemes, supòsits pràctics i exàmens. Per tant, l'estudi personal dels llibres que formen la bibliografia de l'assignatura és insubstituïble. L'alumnat haurà de demostrar un nivell de comprensió lectora, exposició oral i escrita, resolució de problemes així com de maduresa personal i intel·lectual propi d'uns estudis superiors com són els de Pedagogia.

L'alumnat haurà d'obtindre els llibres i materials de la bibliografia que es treballaran en classe i disposar-los en format lliure o paper imprés, evitant l'ús innecessari de les pantalles com a norma general. D'igual mode, la presa d'apunts o el

treball personal serà preferentment escrit en paper. Només per als supòsits que indique el professor es podrà usar en les activitats de l'aula les ferramentes digitals i la IA (de mode limitat a l'ús indicat pel professor).

- Sobre la Matricula d'Honor: L'alumnat que obtinguen un 9 o major nota en la qualificació final de l'assignatura, podran optar a la matrícula d'honor, realitzant una prova extra sobre els continguts de la matèria. El professor determinarà els aspectes concrets de la realització de la prova que se celebrarà durant el mes de juny.

6.3 Sistemes de recuperació
Sistemas de recuperación

Per a l'alumnat que ha suspès o no ha seguit el desenvolupament normal de les classes – criteris i dates d'entrega)
Para el alumnado que ha suspendido o no ha seguido el desarrollo normal de las clases – criterios y fechas de entrega)

Perdida de Evaluación Continua o Suspenso en la asignatura:

El Alumnado que pierda la evaluación continua o suspenda la asignatura, deberá realizar un examen escrito durante el período de exámenes del mes de junio. En dicho examen se examinará de la totalidad de los contenidos de la materia de acuerdo con la bibliografía básica de la asignatura. Los contenidos para dicho examen entran en su totalidad, sin eliminar ningún capítulo o apartado. Por tanto, la totalidad de los libros que figuran como bibliografía básica.
Para la realización del examen no está permitido el uso de ningún material.

El alumnado no podrá introducir en el aula de examen ningún elemento digital ni material. Quedando prohibido el uso de cualquier dispositivo de IA.
No se permitirá entrar en el aula con teléfono, Tablet, ordenador, reloj, libros, bolígrafos, carteras, carpetas, instrumento…
El material necesario para la realización del examen será proporcionado por el profesor y solamente incluirá un bolígrafo y folios para su elaboración escrita. La indicación del tiempo la determinará el profesor o profesores que controlen el examen. El alumnado deberá traer únicamente el DNI

El examen será calificado con una puntuación entre 0 y 10
Para superar el examen deberá obtenerse una puntuación igual o superior a 5.
En caso de suspender el examen en el período de primera convocatoria de junio por obtener una puntuación inferior a 5, podrá realizar la recuperación del mismo en la segunda convocatoria. En dicha convocatoria el contenido será igualmente la totalidad del programa de la asignatura.
La Calificación final se corresponderá con la nota obtenida en el examen siendo necesario obtener como mínimo un 5 para superar la asignatura, tanto en primera como en segunda convocatoria.
Cualquier intento de copia, plagio o fraude en el examen supondrá la calificación de cero en la asignatura y la notificación inmediata a jefatura de estudios de los hechos para que establezca las medidas y sanciones pertinentes de acuerdo con la normativa vigente.

Perduda d'Avaluació Contínua o Suspens en l'assignatura:

L'Alumnat que perda l'avaluació contínua o suspenga l'assignatura, haurà de realitzar un examen escrit durant el període d'exàmens del mes de juny. En este examen s'examinarà de la totalitat dels continguts de la matèria d'acord amb la bibliografia bàsica de l'assignatura. Els continguts per a este examen entren íntegrament, sense eliminar cap capítol o apartat. Per tant, la totalitat dels llibres que figuren com a bibliografia bàsica.
Per a la realització de l'examen no està permés l'ús de cap material.

L'alumnat no podrà introduir a l'aula d'examen cap element digital ni material. Quedant prohibit l'ús de qualsevol dispositiu d'IA.
No es permetrà entrar a l'aula amb telèfon, Tauleta, ordinador, rellotge, llibres, bolígrafs, carteres, carpetes, instrumente…
El material necessari per a la realització de l'examen serà proporcionat pel professor i solament inclourà un bolígraf i folis per a la seua elaboració escrita. La indicació del temps la determinarà el professor o professors que controlen l'examen. L'alumnat haurà de portar únicament el DNI

L'examen serà qualificat amb una puntuació entre 0 i 10

Per a superar l'examen haurà d'obtindre's una puntuació igual o superior a 5.
En cas de suspendre l'examen en el període de primera convocatòria de juny per obtindre una puntuació inferior a 5, podrà realitzar la recuperació del mateix en la segona convocatòria. En esta convocatòria el contingut serà igualment la totalitat del programa de l'assignatura.
La Qualificació final es correspondrà amb la nota obtinguda en l'examen sent necessari obtindre com a mínim un 5 per a superar l'assignatura, tant en primera com en segona convocatòria.
Qualsevol intent de còpia, plagi o frau en l'examen suposarà la qualificació de zero en l'assignatura i la notificació immediata a direcció d'estudis dels fets perquè establisca les mesures i sancions pertinents d'acord amb la normativa vigent.

7 Bibliografia
Bibliografía

Psicología del Desarrollo. Infancia y Adolescencia. 9ª Ed.
Autor: Kathleen Stassen Berger (Autor)
☐ Editorial : Editorial Médica Panamericana S.A.
☐ Fecha de publicación : 1 octubre 2015
☐ Edición : N.º 1
☐ Idioma : Español
☐ Longitud de impresión : 667 páginas
☐ ISBN-10 : 8498357802
☐ ISBN-13 : 978-8498357806

Lecturas de Psicología del Desarrollo I.

Autor: Delgado Egido, Begoña; Delval Merino, Juan; García Madruga, Juan Antonio; Herranz Ybarra, Pilar; Kohen Kohen, Raquel; Sánchez Queija, Inmaculada
Editorial: UNED
Observaciones: Formato papel. Para visualizar este libro online necesita estar validado. Ebook gratuito.